

## Aleg. 391

# Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem noweli do ustawy z dnia 4. listopada 1891 roku Nr. 80 Dz. ust. kraj., zarządzającej stosunki zdrojowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

## Wysoki Sejmie!

Od chwili wejścia w życie ustawy zarządzającej stosunki zdrojowisk i uzdrowisk w kraju naszym dobiega rok 14-ty, a doświadczenia poczynione w tym okresie czasu i spostrzeżone braki w postanowieniach tej ustawy skłeniły Wydział krajowy do zaproponowania wprowadzenia do tej ustawy pewnych zmian i uzupełnień, które uważamy za konieczne dla dobra i rozwoju naszych uzdrowisk i zdrojowisk, oraz zabezpieczenia prawidłowej gospodarki funduszami kuracyjnymi.

Aleg. A) W szczególności proponuje Wydział krajowy zmiany i uzupełnienia w §§. 1., 5., 6., 7., 10., 11., 12. i 14., dla ułatwienia zaś i porównania odnośnych wniosków z dotychczasowymi postanowieniami ustawy przedstawiamy w załączniku A) po jednej stronie tekst obecnej ustawy, po drugiej zaś proponowane zmiany lub uzupełnienia, z których w szczególności proponowane w §§. 6. i 10. uzasadnione są faktyczną potrzebą należytej kontroli nad administracją i sposobem użycia funduszków kuracyjnych i spełniania zobowiązań komisji zdrojowej, tudzież zapewnienia uzdrowisku ze wszech miar odpowiedniej siły lekarskiej na stanowisku lekarza zdrojowego.

Doświadczenia pouczyły bowiem, iż gospodarka funduszami kuracyjnymi w niektórych uzdrowiskach nie jest prawidłową i odpowiednią celom tych zakładów, a brak ścisłego ustanowienia terminów co do przedkładania preliminarzy i zamknięć rachunkowych utrudniał kontrolę władz, których zarządzenia stawały się często bezcelowymi lub bezprzedmiotowymi.

Co się zaś specjalnie tyczy dotychczasowego sposobu nominacji lekarza zdrojowego, Wydział krajowy, uważając organ ten jako nader ważny czynnik w organizacyi i rozwoju uzdrowiska, uznaje za konieczne, iżby nominacya na tę posadę dokonywana była przez naczelne Władze krajowe za wspólnem porozumieniem, przy którym to akcie oczywiście wziętą będzie pod ścisłą rozwagę opinia właściciela zdrojowiska i komisji klimatycznej.

Proponując tę zmianę, Wydział krajowy nie czyni tego bynajmniej w zamiarze ukrócenia praw przyznanych w tym względzie dotychczasową ustawą, lecz powodowany jedynie usiłowaniem zapewnienia pomyślnego rozwoju uzdrowisk i zdrojowisk krajowych, tudzież ich frekwencji, pragnie uchylić niejako występujące trudności, a nieraz i nieporozumienia przy nominacji kandydata, którego wybór nie trafny przynieść może szkodę tym zakładom i ujemnie wpłynąć na frekwencję gości.

Z drugiej strony zaś konsekwencją zmiany dotychczasowego sposobu nominacji lekarza zdrojowego (klimatycznego) dokonywać się mającej w przyszłości przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym będzie fakt, iż Władzom tym zapewnionym zostanie skuteczny wpływ na działalność tegoż lekarza i spełnianie obowiązków służbowych z możliwie największą korzyścią dla zakładu.

Zmiany lub uzupełnienia proponowane w innych paragrafach są natury formalnej, lub pozostają w związku ze zmianami wprowadzonymi do §§. 6. i 10.

Wydział krajowy uprasza tedy :

Wysoki Sejm raczy uchwalić :

- Aleg. B)
- 1) Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.
  - 2) Sejm uchwała dołączony pod B) projekt ustawy, zmieniającej §§. 1., 5., 6., 7., 10., 11., 12. i 14. ustawy z dnia 4. listopada 1891 Nr. 80 Dz. ust. kraj.

**Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.**

Marszałek krajowy:

***St. Badeni w. r.***

Sprawozdawca :

***Mieczysław Onyszkiewicz w. r.***

Członek Wydziału krajowego.

# U s t a w a

z dnia 4. listopada 1891 roku, urządzająca stosunki zdrojowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

## (Tekst dotychczasowy).

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

### §. 1.

Każde zdrojowisko lub uzdrowisko (stacya klimatyczna), otwarte dla publicznego użytku na mocy zezwolenia Władzy państwowej, winno mieć swój statut.

Statut wydaje c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

### §. 2.

Statut oznacza granice terytoryalne i ustanawia organizacyę zakładu.

### §. 3.

Organami zakładu są:

- a) komisya zdrojowa lub komisya klimatyczna,
- b) zarząd zakładu,
- c) lekarz zdrojowy lub lekarz klimatyczny.

### §. 4.

Komisya składa się z następujących członków:

- z delegata c. k. Namiestnictwa,
- z delegata Wydziału krajowego,
- z właściciela zakładu lub jego zastępcy,
- z lekarza zdrojowego lub lekarza klimatycznego,

## ((Tekst proponowany).

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

### §. 1.

Każde zdrojowisko lub uzdrowisko (stacya klimatyczna), otwarte dla publicznego użytku na mocy zezwolenia Władzy państwowej winno mieć swój statut.

Statut wydaje c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i ogłasza go w dzienniku ustaw i rozp. krajowych.

### §. 2.

Statut oznacza granice terytoryalne i ustanawia organizacyę zakładu.

### §. 3.

Organami zakładu są:

- a) komisya zdrojowa lub komisya klimatyczna,
- b) zarząd zakładu,
- c) lekarz zdrojowy lub lekarz klimatyczny,

### §. 4.

Komisya składa się z następujących członków:

- z delegata c. k. Namiestnictwa,
- z delegata Wydziału krajowego,
- z właściciela zakładu lub jego zastępcy,
- z lekarza zdrojowego lub lekarza klimatycznego,

z naczelnika gminy i przełożonego obszaru dworskiego, ewentualnie i z inspektora (§. 11).

Czy oprócz powyżej wymienionych mają być do składu komisji powołani inni delegaci, czy to z grona gości, czy lekarzy ordynujących, czy właściciele realności osiadłych w zakładzie, orzeka statut.

#### §. 5.

Przewodniczącym komisji jest delegat c. k. Namiestnictwa. Zastępcę przewodniczącego oraz sekretarza i skarbnika wybiera komisya.

Okres urzędowania komisji oznacza statut.

#### §. 6.

Zadaniem komisji w ogólności jest staranie się o jak najpomyślniejszy rozwój zakładu, o wygody i rozrywki dla gości, oraz czuwanie nad tem, aby zakład skądkolwiek szkody nie doznał.

W szczególności:

zawiaduje komisya funduszem kuracyjnym w granicach przeznaczenia tego funduszu;

wymierza i pobiera w granicach przez właściwe władze oznaczonych taksy i opłaty, a mianowicie:

taksy kuracyjne, taksy na muzykę i opłaty od przedsiębiorstwa, zabaw, koncertów, teatrów, widowisk, oraz od urzędzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego;

uwalnia w pojedynczych na uwzględnienie zasługujących wypadkach od obowiązku uiszczania taks i opłat;

czyni wnioski co do ustanowienia wysokości zmiany taks i opłat, co do regulaminu najmu mieszkań, co do utrzymywania dróg i ścieżek, przepisów kąpielowych, cen mieszkań i cenników w ogóle;

wzywa pomocy właściwych władz, gdyby zakładowi skądkolwiek groziła szkoda lub uszczerbek;

z końcem każdego roku składa komisya z zarządu funduszem kuracyjnym rachunek i podaje go do publicznej wiadomości.

z naczelnika gminy i przełożonego obszaru dworskiego, ewentualnie z inspektora (§. 11).

Czy oprócz powyżej wymienionych mają być do składu komisji powołani inni delegaci, czy to z grona gości, czy lekarzy ordynujących, czy właściciele realności osiadłych w zakładzie, orzeka statut.

#### §. 5.

Przewodniczącym komisji *mianuje c. k. Namiestnictwo z pomiędzy członków komisji*. Zastępcę przewodniczącego oraz sekretarza i skarbnika wybiera komisya.

Okres urzędowania komisji oznacza statut.

*Statut określi, w jakich wypadkach członek komisji utracą swój mandat.*

#### §. 6.

Zadaniem komisji w ogólności jest staranie się o jak najpomyślniejszy rozwój zakładu, o wygody i rozrywki dla gości, oraz czuwanie nad tem, aby zakład skądkolwiek szkody nie doznał.

W szczególności:

zawiaduje komisya funduszem kuracyjnym w granicach przeznaczenia tego funduszu i *czuwa nad całością majątku zakładów zdrojowych i stacyi klimatycznych;*

wymierza i pobiera w granicach przez właściwe władze oznaczonych taksy i opłaty, a mianowicie:

taksy kuracyjne, taksy na muzykę i opłaty od przedsiębiorstwa, zabaw, koncertów, teatrów, widowisk, oraz od urzędzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego;

uwalnia w pojedynczych na uwzględnienie zasługujących wypadkach od obowiązku uiszczania taks i opłat;

czyni wnioski co do ustanowienia wysokości zmiany taks i opłat, co do regulaminu najmu mieszkań, co do utrzymywania dróg i ścieżek, przepisów kąpielowych, cen mieszkań i cenników w ogóle;

wzywa pomocy właściwych władz, gdyby zakładowi skądkolwiek groziła szkoda lub uszczerbek;

*zawiaduje szpitalem w zdrojowisku (uzdrowisku), gdyby taki szpital powstał ze składek publicznych.*

*Z końcem miesiąca września każdego roku obowiązana jest komisya zdrojowa (klimatyczna) uchwalić preliminarz dochodów i wydatków na rok następny i wraz z umotywowaniem przedłożyć go c. k. Namiesni-*

ctwu, które wspólnie z Wydziałem krajowym preliminarz ten zatwierdza.

Gdyby komisya nie wstawiła do preliminarza bądź to należytości, które mają ścisłą łączność z zadaniem komisji i przeznaczeniem funduszu kuracyjnego, lub też należytości, które pokryte być mają na mocy wyroku sądowego orzeczenia administracyjnego lub też na mocy prawnego dokumentu zobowiązania, wówczas c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym może taką należytość z urzędu wstawić do preliminarza wydatków i w razie potrzeby zarządzić pokrycie niedoboru budżetowego dochodem z taks lub opłat przewidzianych w §. 12. niniejszej ustawy.

Z końcem każdego roku, a najpóźniej z końcem miesiąca stycznia następnego roku składa komisya z zarządu funduszem kuracyjnym rachunek c. k. Namiestnictwu i Wydziałowi krajowemu, a w ciągu sezonu następnego podaje ten rachunek do publicznej wiadomości

W razie nieodpowiedniego zarządu funduszem kuracyjnym może być zarząd ten odebrany komisji i sprawowanie onego powierzonem organowi ustanowionemu przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

#### §. 7.

Komisya w zakresie działania, służącym jej w moc niniejszej ustawy, wyznacza swoje organa administracyjne i wykonywa swe uchwały, o ile one nie naruszają praw prywatnych.

Przeciw uchwałom i zarządzeniom komisji służy prawo odwołania się do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni czterech.

#### §. 8.

Decyzya co do poczynionych wniosków komisji służy stosownie do przedmiotu bądź właścicielowi zakładu, bądź władzy, w moc ustaw do tego powołanej.

#### §. 9.

Właściciel zakładu winien ustanowić zarządcę odpowiedzialnego wobec władz za zachowanie obowiązujących przepisów.

#### §. 10.

Lekarz zdrojowy (klimatyczny) zawiaduje sprawami sanitarnymi zakładu.

Lekarza mianuje ten, kto go opłaca, zatem albo właściciel zakładu albo komisya,

#### §. 7.

Komisya w zakresie działania, służącym jej w moc niniejszej ustawy, wyznacza swoje organa administracyjne i wykonywa swe uchwały, o ile one nie naruszają praw prywatnych.

Przeciw uchwałom i zarządzeniom komisji służy prawo odwołania się do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni czterech, które w porozumieniu z Wydziałem krajowym zatwierdza takie odwołanie ostatecznie.

#### §. 8.

Decyzya co do poczynionych wniosków komisji służy stosownie do przedmiotu bądź właścicielowi zakładu, bądź władzy, w moc ustaw do tego powołanej.

#### §. 9.

Właściciel zakładu winien ustanowić zarządcę odpowiedzialnego wobec władz za zachowanie obowiązujących przepisów.

#### §. 10.

Lekarz zdrojowy (klimatyczny) zawiaduje sprawami sanitarnymi zakładu.

Lekarza mianuje c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym

lub wreszcie właściciel w porozumieniu z komisją, jeżeli wspólnie lekarza opłacają, co bliżej oznacza statut.

### §. 11.

Instrukcyja wydana przez c. k. Namiestnictwo określa wymaganą kwalifikacyę i obowiązki lekarza.

Władzę dyscyplinarną nad lekarzem wykonywa ten, kto go mianuje. W wypadkach wykroczenia przeciw instrukcyi wykonywa władzę dyscyplinarną c. k. Namiestnictwo.

W zakładach liczniej odwiedzanych służy c. k. Namiestnictwu prawo mianowania inspektora w celu państwowego nadzoru nad wykonywaniem policyi miejscowej.

### §. 12.

Fundusz kuracyjny powstaje:

- a) z taks kuracyjnych i taks na muzykę,
- b) z opłat pobieranych od przedsiębiorstw, widowisk, zabaw, koncertów i t. d.,
- c) z opłat pobieranych za używanie urządzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego,
- d) z grzywien, jakieby na rzecz funduszu kuracyjnego przyznano, wreszcie
- e) z datków dobrowolnych i zapisów.

Funduszu kuracyjnego używać należy na upiększenie zakładu, na urządzenia służące do nprzyjemnienia gościom pobytu w zakładzie, na opłacanie muzyki i ewentualnie na opłacanie lekarza, urzędników i sług komisji.

### §. 13.

Wysokość taks i opłat wymienionych w §. 12. lit. a) i b) oznacza c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Ewentualne prywatno-prawne pretensye z powodu dotychczasowego poboru taks i opłat mają być uregulowane przed wydaniem statutu.

### §. 14.

O przyznaniu okręgu ochronnego poszczególnemu zdrojowisku orzekają c. k.

z pośród zgłaszających się wskutek konkursu kandydatów — po wysłuchaniu opinii właściciela zdrojowiska (uzdrowiska) i komisji zdrojowej (klimatycznej). Statut oznaczy, kto i w jaki sposób opłacać ma lekarza zdrojowego (klimatycznego).

### §. 11.

Instrukcyja wydana przez c. k. Namiestnictwo określa wymaganą kwalifikacyę i obowiązki lekarza.

Władzę dyscyplinarną nad lekarzem wykonywa c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

W zakładach liczniej odwiedzanych służy c. k. Namiestnictwu prawo mianowania inspektora w celu państwowego nadzoru nad wykonywaniem policyi miejscowej

### §. 12.

Fundusz kuracyjny powstaje:

- a) z taks kuracyjnych i taks na muzykę,
- b) z opłat pobieranych od przedsiębiorstw, widowisk, zabaw, koncertów i t. d.,
- c) z opłat pobieranych za używanie urządzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego,
- d) z grzywien, jakieby na rzecz funduszu kuracyjnego przyznano, wreszcie,
- e) z datków dobrowolnych i zapisów.

Funduszu kuracyjnego używać należy na upiększenie zakładu, na urządzenia służące do uprzyjemnienia gościom pobytu w zakładzie, na opłacanie muzyki *na subwencjonowanie szpitala w zdrojowisku (uzdrowisku)*, *na spłaty zobowiązań komisji*. ewentualnie, na opłacanie lekarza, urzędników i sług komisji.

### §. 13.

Wysokość taks i opłat wymienionych w §. 12. lit. a) i b) oznacza c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Ewentualne prywatno-prawne pretensye z powodu dotychczasowego poboru taks i opłat mają być uregulowane przed wydaniem statutu.

### §. 14.

O przyznaniu okręgu ochronnego poszczególnemu zdrojowisku orzekają c. k.

władze górnicze na podstawie obowiązujących ustaw.

§. 15.

Orzeczenie, czy wywłaszczenie na podstawie §. 365. ustawy cywilnej ma być zastosowane na rzecz właściciela poszczególnego zakładu, a względnie na rzecz funduszu kuracyjnego, należy do kompetencji c. k. władz politycznych.

§. 16.

Ustawa niniejsza w niczem nie narusza służącego administracyi państwa prawa nadzoru zwierzchniczego nad zdrojowiskami i uzdrowiskami.

§. 17.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dni trzydzieści po jej ogłoszeniu.

§. 18.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

władze górnicze na podstawie obowiązujących ustaw.

*Poszukiwanie na obszarze zdrojowiska za mineralami niezastrzeżonymi, jako też wiercenie lub kopanie głębokich studni na tym obszarze zależnem jest od zezwolenia władzy politycznej po wysłuchaniu opinii władzy górniczej.*

§. 15.

Orzeczenie, czy wywłaszczenie na podstawie §. 365. ustawy cywilnej ma być zastosowane na rzecz właściciela poszczególnego zakładu, a względnie na rzecz funduszu kuracyjnego, należy do kompetencji c. k. władz politycznych.

§. 16.

Ustawa niniejsza w niczem nie narusza służącego administracyi państwa prawa nadzoru zwierzchniczego nad zdrojowiskami i uzdrowiskami.

§. 17.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w dni trzydzieści po jej ogłoszeniu.

§. 18.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

# U s t a w a

z dnia . . . . zmieniająca postanowienia §§. 1., 5., 6., 7., 10., 11., 12. i 14. ustawy krajowej z dnia 4. listopada 1891 Nr. 80. Dz. ust. i rozp. kraj., urządzającej stosunki zdrojowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Paragrafy: 1., 5., 6., 7., 10., 11., 12 i 14., ustawy krajowej z dnia 4. listopada 1891 N. 80 Dz. ust. i rozp. kraj. uchyla się. a natomiast obowiązywać mają następujące postanowienia:

## §. 1.

Każde zdrojowisko lub udrowisko (stacya klimatyczna), otwarte dla publicznego użytku na mocy zezwolenia Władzy państwowej, winno mieć swój statut.

Statut wydaje c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i ogłasza go w dzienniku ustaw i rozp. krajowych.

## §. 5.

Przewodniczącego komisji mianuje c. k. Namiestnictwo z pomiędzy członków komisji. Zastępcę przewodniczącego oraz sekretarza i skarbnika wybiera komisya.

Okres urzędowania komisji oznacza statut.

Statut określi, w jakich wypadkach członek komisji utracą swój mandat.

## §. 6.

Zadaniem komisji w ogólności jest staranie się o jak najpomyślniejszy rozwój zakładu, o wygodę i rozrywkę dla gości, oraz czuwanie nad tem, aby zakład skądkolwiek szkody nie doznał.

W szczególności:

zawiaduje komisya funduszem kuracyjnym w granicach przeznaczenia tego funduszu i czuwa nad całością majątku zakładów zdrojowych i stacyi klimatycznych;



wymierza i pobiera w granicach przez właściwe władze oznaczonych taksy i opłaty, a mianowicie:

taksy kuracyjne, taksy na muzykę i opłaty od przedsiębiorstwa, zabaw, koncertów, teatrów, widowisk, oraz od urzędzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego;

uwalnia w pojedynczych na uwzględnienie zasługujących wypadkach od obowiązku uiszczania taks i opłat;

czyni wnioski co do ustanowienia wysokości zmiany taks i opłat, co do regulaminu najmu mieszkań, co do utrzymywania dróg i ścieżek, przepisów kąpielowych, cen mieszkań i cenników w ogóle;

wzywa pomocy właściwych władz, gdyby zakładowi skądkolwiek groziła szkoda lub uszczerbek; zawiaduje szpitalem w zdrojowsku (uzdrowisku), gdyby taki szpital powstał ze składów publicznych.

Z końcem miesiąca września każdego roku obowiązana jest komisya zdrojowa (klimatyczna) uchwalić preliminarz dochodów i wydatków na rok następny i wraz z umotywowaniem przedłożyć go c. k. Namiestnictwu, które wspólnie z Wydziałem krajowym preliminarz ten zatwierdza.

Gdyby komisya nie wstawiła do swego preliminarza bądź to należności, które mają ścisłą łączność z zadaniem komisji i przeznaczeniem funduszu kuracyjnego — lub też należności, które pokryte być mają na mocy wyroku sądowego, orzeczenia administracyjnego, lub też na mocy prawnego dokumentu zobowiązania, wówczas c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym może taką należność z urzędu wstawić do preliminarza wydatków, i w razie potrzeby zarządzić pokrycie niedoboru budżetowego dochodem z taks, lub opłat przewidzianych w §. 12. niniejszej ustawy.

Z końcem każdego roku, a najpóźniej z końcem miesiąca stycznia następnego roku składa komisya z zarządu funduszem kuracyjnym rachunek c. k. Namiestnictwu i Wydziałowi krajowemu, a w ciągu sezonu następnego podaje ten rachunek do publicznej wiadomości.

W razie nieodpowiedniego zarządu funduszem kuracyjnym może być zarząd ten odebrany komisji i sprawowanie onego powierzonym organowi nstanowionemu przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

#### §. 7.

Komisya w zakresie działania, służącym jej w moc niniejszej ustawy, wyznacza swoje organa administracyjne i wykonywa swe uchwały, o ile one nie naruszają praw prywatnych.

Przeciw uchwałom i zarządzeniom komisji służy prawo odwołania się do c. k. Namiestnictwa w ciągu dni czterech, które w porozumieniu z Wydziałem krajowym załatwia takie odwołanie ostatecznie.

#### §. 10.

Lekarz zdrojowy (klimatyczny) zawiaduje sprawami sanitarnymi zakładu.

Lekarza mianuje c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym z pośród zgłaszających się wskutek konkursu kandydatów po wysłuchaniu opinii właściciela zdrojowiska (uzdrowiska) i komisji zdrojowej (klimatycznej).

Statut oznaczy, kto i w jaki sposób opłacać ma lekarza zdrojowego (klimatycznego).

§. 11.

Instrukcja wydana przez c. k. Namiestnictwo określa wymaganą kwalifikację i obowiązki lekarza.

Władzę dyscyplinarną nad lekarzem wykonywa c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

W zakładach lecznicy odwiedzanych służy c. k. Namiestnictwu prawo mianowania inspektora w celu państwowego nadzoru nad wykonywaniem policyi miejscowej.

§. 12.

Fundusz kuracyjny powstaje:

- a) z taks kuracyjnych i taks na muzykę,
- b) z opłat pobieranych od przedsiębiorstw, widowisk, zabaw, koncertów i t. d.,
- c) z opłat pobieranych za używanie urzędzeń utrzymywanych kosztem funduszu kuracyjnego,
- d) z grzywien, jakieby na rzecz funduszu kuracyjnego przyznano, wreszcie
- e) z datków dobrowolnych i zapisów.

Funduszu kuracyjnego używać należy na upiększenie zakładu, na urządzenia służące do uprzyjemnienia gościom pobytu w zakładzie, na opłacanie muzyki, na subwencyonowanie szpitala w zdrojowisku (uzdrowisku), na spłaty zobowiązań komisji, ewentualnie na opłacanie lekarza, urzędników i sług komisji.

§. 14.

O przyznaniu okręgu ochronnego poszczególnemu zdrojowisku orzekają c. k. władze górnicze na podstawie obowiązujących ustaw.

Poszukiwania na obszarze zdrojowiska za minerałami niezastreżonymi, jako też wiercenie lub kopanie głębokich studni na tym obszarze zależnem jest od zezwolenia władzy politycznej po wysłuchaniu opinii władzy górniczej.

§. 18.

Wykonanie tej ustawy polecam Memu Ministrowi spraw wewnętrznych.